

Obsah

Předmluva	11
<i>Předmluva k vydání v nakladatelství Pelican z roku 1975</i>	15
Poděkování	16
ČÁST I	
Jistota, úzkost a duševní tíseň	19
1. Prototypy lidského zármutku	20
<i>Reakce malých dětí na odloučení od matky</i>	20
<i>Podmínky vedoucí k silným reakcím</i>	23
<i>Podmínky zmírňující intenzitu reakcí</i>	31
<i>Přítomnost či nepřítomnost mateřské postavy: klíčová proměnná</i>	36
2. Místo odloučení a ztráty v psychopatologii	39
<i>Problém a úhel pohledu</i>	39
<i>Separční úzkost a další formy úzkosti</i>	43
<i>Výzva pro teorii</i>	44
3. Chování s matkou a bez matky: lidé	46
<i>Naturalistická pozorování</i>	46
<i>Výzkumné studie</i>	51
<i>Ontogeneze reakcí na odloučení</i>	62
4. Chování s matkou a bez matky: subhumánní primáti	67
<i>Naturalistická pozorování</i>	67
<i>Rané experimentální výzkumy</i>	70
<i>Další výzkumy Hindeho a Spencerové-Boothové</i>	77
ČÁST II	
Etologický přístup k lidskému strachu	83
5. Základní postuláty v teoriích úzkosti a strachu	84
<i>Úzkost spojená se strachem</i>	84
<i>Modely motivace a jejich dopad na teorii</i>	85
<i>Záhadná fobie nebo přirozený strach</i>	89

6.	Formy chování prozrazujícího strach	93
	<i>Empirický přístup</i>	93
	<i>Ústupové chování a vazebné chování</i>	95
	<i>Pocit strachu a jeho varianty: pocit znepokojení a pocit úzkosti</i>	97
7.	Situace, které vyvolávají strach u lidí	101
	<i>Obtížná oblast výzkumu</i>	101
	<i>Situace vyvolávající strach: první rok</i>	104
	<i>Situace vyvolávající strach: druhý rok a dále</i>	109
	<i>Komplexní situace</i>	120
	<i>Chování spojené se strachem a vznik citové vazby</i>	121
8.	Situace, které vyvolávají strach u zvířat	125
	<i>Přirozené signály potenciálního nebezpečí</i>	125
	<i>Chování spojené se strachem u subhumánních primátů</i>	128
	<i>Komplexní situace</i>	134
	<i>Strach, útok a zkoumání okolí</i>	136
9.	Přirozené signály pro nebezpečí a bezpečí	138
	<i>Raději si dát pozor, než později litovat</i>	138
	<i>Potenciální nebezpečí osamocení</i>	142
	<i>Potenciální bezpečí u známých společníků a ve známém prostředí</i>	145
	<i>Udržování stabilního vztahu se známým prostředím: forma homeostázy</i> ...	147
10.	Přirozené signály, kulturní signály a odhadování nebezpečí	150
	<i>Tři druhy signálů</i>	150
	<i>Skutečné nebezpečí: obtíže při jeho odhadování</i>	152
	<i>„Imaginární“ nebezpečí</i>	154
	<i>Kulturní signály naučené od druhých lidí</i>	157
	<i>Pokračující úloha přirozených signálů</i>	159
	<i>Chování při katastrofě</i>	163
11.	Racionalizace, chybné přisuzování a projekce	166
	<i>Obtíže při rozpoznávání situací, které vyvolávají strach</i>	166
	<i>Chybné přisuzování a úloha projekce</i>	168
	<i>Schreberův případ: přezkoumání</i>	171
12.	Strach z odloučení	174
	<i>Hypotézy o jeho vzniku</i>	174
	<i>Potřeba dvojí terminologie</i>	177

ČÁST III

Individuální rozdíly v náchylnosti ke strachu: úzkostná vazba	179
13. Některé proměnné zodpovědné za individuální rozdíly	180
<i>Konstituční proměnné</i>	180
<i>Prožitky a procesy, které snižují náchylnost ke strachu</i>	184
<i>Prožitky a procesy, které zvyšují náchylnost ke strachu</i>	188
14. Náchylnost ke strachu a dostupnost vazebných postav	192
<i>Předvídaní dostupnosti vazebné postavy</i>	192
<i>Pracovní modely vazebných postav a vlastního já</i>	194
<i>Úloha zkušenosti při budování pracovních modelů</i>	197
<i>Poznámka o používání pojmů „zralý“ a „nezralý“</i>	199
15. Úzkostná vazba a některé faktory, které ji posilují	200
<i>„Nadměrná závislost“ neboli úzkostná vazba</i>	200
<i>Úzkostná vazba dětí vychovávaných bez trvalé mateřské postavy</i>	203
<i>Úzkostná vazba po období odloučení nebo denní náhradní péče</i>	207
<i>Úzkostná vazba následně po hrozbách opuštěním nebo sebevraždou</i>	214
16. „Nadměrná závislost“ a teorie rozmazlování	223
<i>Některé protikladné teorie</i>	223
<i>Výzkumy „nadměrné závislosti“ a jejich předchůdců</i>	225
17. Hněv, úzkost a citová vazba	230
<i>Hněv: reakce na odloučení</i>	230
<i>Hněv: funkční a nefunkční</i>	231
<i>Hněv, ambivalence a úzkost</i>	237
18. Úzkostná vazba a „fobie“ v dětství	241
<i>Fobie, pseudofobie a úzkostný stav</i>	241
<i>„Školní fobie“ neboli odmítání školy</i>	243
<i>Dva klasické případy dětské fobie: přehodnocení</i>	262
<i>Fobie ze zvířat v dětství</i>	266
19. Úzkostná vazba a „agorafobie“	269
<i>Symptomatologie a teorie „agorafobie“</i>	269
<i>Patogenní vzorce rodinných interakcí</i>	275
<i>„Agorafobie“, ztráta blízké osoby a deprese</i>	283
<i>Poznámka o reakci na léčbu</i>	284
20. Opomenutí, zamlčení a překroucení rodinného kontextu	287
21. Jistá citová vazba a posilování samostatnosti	294
<i>Vývoj osobnosti a rodinná zkušenost</i>	294
<i>Výzkumy dospívajících a mladých dospělých</i>	299

<i>Výzkumy malých dětí</i>	318
<i>Samostatnost a spoléhání na druhé</i>	325
22. Cesty pro růst osobnosti	329
<i>Podstata individuální variability: alternativní modely</i>	329
<i>Vývojové cesty a homeorhéza</i>	331
<i>Cesta jednoho člověka: některé faktory</i>	334
Přílohy	337
23. Separační úzkost: přehled literatury	338
<i>Názory hlavních autorů</i>	340
24. Psychoanalýza a evoluční teorie	358
25. Terminologické problémy	362
Literatura	367
Jmenný rejstřík	385
Věcný rejstřík	390